

BARNAVERNDARSTOFA

Samanburður á fjölda tilkynninga til
barnaverndarnefnda og fjölda umsókna
um þjónustu til Barnaverndarstofu á
árunum 2017 - 2019

2019

Í þessari samantekt er að finna samanburð á fjölda tilkynninga til barnaverndarnefnda skv. sískráningu nefndanna á árunum 2017, 2018 og 2019. Endanlegar upplýsingar um fjölda tilkynninga koma fram í samtölublöðum barnaverndarnefndanna sem birtast í ársskýrslu Barnaverndarstofu. Einnig er hér að finna upplýsingar um fjölda umsókna um þjónustu til Barnaverndarstofu á árunum 2017, 2018 og 2019.

Tilkynningar til barnaverndarnefnda

Tilkynningum til barnaverndarnefnda fjölgaði um 11,0% á árinu 2019 miðað við árið á undan. Hins vegar fjölgar tilkynningum um 13,7% ef miðað er við árið 2017. Fjöldi tilkynninga á árinu 2019 var 11.341 tilkynning. Tilkynningum fjölgaði á höfuðborgarsvæðinu en fækkaði lítilliga á landsbyggðinni. Þess ber að geta að tilkynning til barnaverndarnefndar verður að barnaverndarmáli ef tekin er ákvörðun um könnun máls í kjölfar tilkynningarinnar.

Flestar tilkynningar á árinu 2019 voru vegna vanrækslu líkt og árin á undan eða 42,0% tilkynninga. Þetta hlutfall var 41,5% á árinu 2018 og 38,3% á árinu 2017. Hlutfall tilkynninga vegna ofbeldis á árinu 2019 var 26,3%, 25,4% árið á undan og 27,8% á árinu 2017. Hlutfall tilkynninga vegna áhættuhegðunar barna var 30,9% á árinu 2019, 32,0% árið á undan og 32,9% á árinu 2017. Hlutfall tilkynninga þar sem að heilsu eða lífi ófædds barns var stefnt í hættu var um 1% öll árin.

Hlutfall tilkynninga þar sem tilkynnt var um vanrækslu og fram kom að foreldrar voru í áfengis-og/eða fíkniefnaneyslu var 14,4% á árinu 2019, 13,7% árið á undan og 12,3% á árinu 2017. En í tilkynningum um ofbeldi var hlutfall tilkynninga þar sem um heimilisofbeldi var að ræða 8% á árinu 2019, 7,3% árið á undan og 8,4% á árinu 2017.

Flestar tilkynningar bárust frá lögreglu, eða 41,9% tilkynninga á árinu 2019, hlutfallið var 42,6% árið á undan og 42,8% á árinu 2017.

Samanlagður fjöldi barna sem tilkynnt var um á árinu 2019 var 9.052 börn, en sambærileg tala fyrir árið á undan var 8.040 börn og 7.879 á árinu 2017. Þess ber að geta að tölur um fjölda barna sem tilkynnt var um eru fengnar þannig að fjöldi barna sem tilkynnt var um í hverjum mánuði fyrir sig er lagður saman. Tilkynningar geta borist um sama barnið á milli mánaða, þannig að hér er ekki alltaf um að ræða fjölda einstaklinga yfir ákveðið tímabil heldur samanlagðan heildarfjölda barna í hverjum mánuði fyrir sig.

Umsóknir til Barnaverndarstofu

Umsóknum um meðferðarúræði á vegum Barnaverndarstofu fækkaði á árinu 2019 miðað við árið á undan úr 174 umsóknum í 154. Umsóknir voru 154 á árinu 2017. Flestar umsóknir bárust um MST en fjölkerfameðferð (MST) snýr að fjölskyldum unglinga með fjölbættan hegðunarvanda sem kominn er á það alvarlegt stig að vistun unglings utan heimilis er talin koma til greina. Markhópurinn eru unglingar á aldrinum 12-18 ára og fer meðferðin fram á heimilum fólks. Flestar umsóknir um meðferð bárust frá Reykjavík eða 37,7% og fleiri umsóknir um meðferð bárust fyrir drengi en stúlkur öll árin.

Beiðnum til Barnaverndarstofu um fósturheimili fjölgaði á árinu 2019 úr 120 beiðnum í 163 miðað við árið á undan. Beiðnir um fósturheimili voru 171 á árinu 2017. Beiðnum um tímabundið fóstur fjölgaði mest og flestar beiðnir bárust frá Reykjavík eða 38,7% á árinu 2019. Fleiri beiðnir bárust fyrir drengi en öll árin.

Rannsóknarviðtöl í Barnahúsi skiptast í skýrslutökur fyrir dómi annars vegar og könnunarviðtöl fyrir barnaverndarnefndir hins vegar. Rannsóknarviðtölum fjölgaði úr 236 á árinu 2018 í 257 á árinu 2019, en þau voru 233 á árinu 2017. Skýrslutökur fyrir dómi voru 150 á árinu 2019, 128 árið á undan en 117 á árinu 2017. Könnunarviðtölum fyrir barnaverndarnefndir fækkaði úr 108 á árinu 2018 í 107 á árinu 2019, en þau voru 116 árinu 2017. Fjöldi barna sem fór í greiningar- og meðferðarviðtöl á árinu 2019 var 257 börn, en þau voru 236 árið á undan og 233 á árinu 2017. Stúlkur voru í meirihluta þeirra barna sem komu í rannsóknarviðtöl öll árin.

Vistunum á lokaðri deild á Stuðlum fækkaði úr 226 í 220 á árinu 2019 miðað við árið á undan. Vistanir voru 211 á árinu 2017. Vistunardögum fækkaði úr 1.180 dögum á árinu 2018 í 1.157 daga á árinu 2019, en vistunardagar á árinu 2017 voru 1.349. Alls komu 82 börn á lokaða deild á árinu 2019, en þau voru 83 á árinu 2018 og 86 á árinu 2017.

Umsóknum um leyfi til að gerast fósturforeldrar fækkaði miðað við árin á undan, voru 47 á árinu 2019, 72 á árinu 2018 og 60 á árinu 2017.

Í eftirfarandi töflum má sjá sundurliðun á þessum samanburði.

Tilkynningar til barnaverndarnefnda

Fjöldi tilkynninga eftir landsvæði

Landsvæði	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Reykjavík	4.244	42,5	4.401	43,1	4.677	41,2
Nágrenni Reykjavíkur ¹	2.630	26,4	2.732	26,8	3.674	32,4
Landsbyggð ²	3.099	31,7	3.080	30,2	2.990	26,4
Samtals	9.973	100,0	10.213	100,0	11.341	100,0

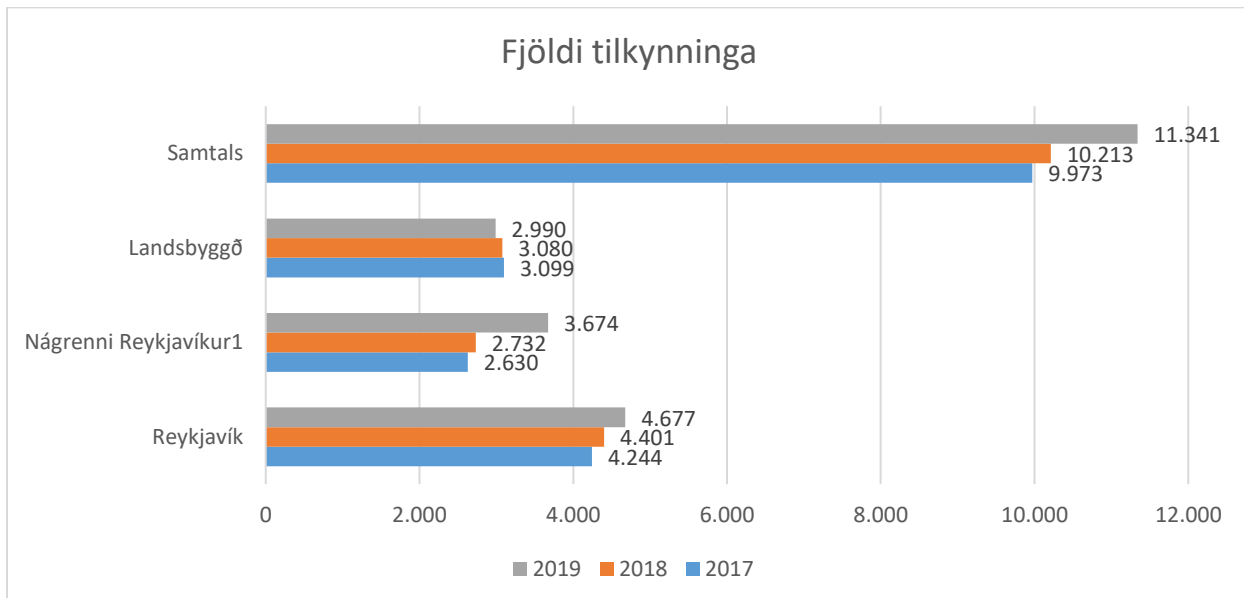
¹Nágrenni Reykjavíkur tilheyrir öll sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu nema Reykjavík: Hafnarfjörður, Garðabær, Kópavogur, Seltjarnarnes, Mosfellsbær og Kjósarhreppur.

²Upplýsingar hafa ekki borist um fjölda tilkynninga frá Útey fyrir allt tímabilið á árinu 2019

Fjöldi tilkynninga skipt eftir kynjum

Kyn	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Drengir	5.498	55,1	5.512	54,0	6.184	54,5
Stúlkur	4.390	44,0	4.600	45,0	5.047	44,5
Ekki vitað ¹	85	0,9	101	1,0	110	1,0
Samtals	9.973	100,0	10.213	100,0	11.341	100,0

¹Tilkynningar geta borist vegna ófæddra barna.

Fjöldi barna sem tilkynnt var um eftir landsvæði

Landsvæði	2017		2018		2019	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Reykjavík	3.009	38,2	3.121	38,8	3.498	38,6
Nágrenni Reykjavíkur ²	2.189	27,8	2.302	28,6	2.470	27,3
Landsbyggð	2.681	34,0	2.617	32,6	3.084	34,1
Samtals	7.879	100,0	8.040	100,0	9.052	100,0

¹Tölur um fjölda barna sem tilkynnt var um eru fengnar þannig að fjöldi barna sem tilkynnt er um í hverjum mánuði fyrir sig er lagður saman. Tilkynningar geta borist um sama barnið á milli mánaða, þannig að hér er ekki alltaf um að ræða fjölda einstaklinga yfir ákveðið tímabil heldur, samanlagðan heildarfjölda barna í hverjum mánuði fyrir sig.

²Nágrenni Reykjavíkur tilheyrir öll sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu nema Reykjavík: Hafnarfjörður, Garðabær, Kópavogur, Seltjarnarnes, Mosfellsbær og Kjósarhreppur.

Fjöldi barna skipt eftir kynjum

Kyn	2017		2018		2019	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Drengir	4.369	55,5	4.384	54,5	4.938	54,6
Stúlkur	3.440	43,7	3.605	44,8	4.059	44,8
Ekki vitað ¹	70	0,9	51	0,6	55	0,6
Samtals	7.879	100,0	8.040	100,0	9.052	100,0

¹Tilkynningar geta borist vegna ófæddra barna.

Fjöldi barna þar sem mál var þegar til meðferðar (opið mál) eða ákveðið var að hefja könnun

	2017		2018		2019	
	Fjöldi	Hlutfall ¹	Fjöldi	Hlutfall ¹	Fjöldi	Hlutfall ¹
Fjöldi barna þar sem ákveðið var að hefja könnun, mál þegar í könnun eða meðferð (opið mál)	5.624	71,4	5.791	72,0	6.378	70,5
Drengir	3.040	54,0	3.062	52,9	3.417	53,6
Stúlkur	2.536	45,2	2.682	46,3	2.922	45,8
Ekki vitað ²	48	0,8	47	0,8	39	0,6
Þar af nýjar kannanir	2.811	35,7	2.911	36,2	3.004	33,2
Drengir	1.461	52,0	1.514	52,0	1.591	53,0
Stúlkur	1.325	47,1	1.373	47,2	1.392	46,3
Ekki vitað ²	25	0,9	24	0,8	21	0,7

¹Hlutfall af þeim börnum sem tilkynnt var um.

²Tilkynningar geta borist vegna ófæddra barna.

Ástæður tilkynninga

Ástæður tilkynninga	2017		2018		2019	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Vanræksla	3.817	38,3	4.241	41,5	4.759	42,0
<i>Drengir</i>	2.031	20,4	2.201	21,6	2.472	21,8
<i>Stúlkur</i>	1.786	17,9	2.040	20,0	2.387	21,0
Líkamleg vanræksla	234	2,3	223	2,2	225	2,0
<i>Drengir</i>	156	1,6	121	1,2	121	1,1
<i>Stúlkur</i>	78	0,8	102	1,0	104	0,9
Vanræksla varðandi umsjón og eftirlit	3.273	32,8	3.609	35,3	4.140	36,5
<i>Drengir</i>	1.712	17,2	1.865	18,3	2.063	18,2
<i>Stúlkur</i>	1.561	15,7	1.744	17,1	2.077	18,3
Þar af foreldrar í áfengis-og fíkniefnaneyslu	1.231	12,3	1.404	13,7	1.635	14,4
<i>Drengir</i>	630	6,3	709	6,9	814	7,2
<i>Stúlkur</i>	601	6,0	695	6,8	821	7,2
Vanræksla varðandi nám	178	1,8	217	2,1	218	1,9
<i>Drengir</i>	97	1,0	132	1,3	129	1,1
<i>Stúlkur</i>	81	0,8	85	0,8	89	0,8
Tilfinningaleg vanræksla	279	2,8	329	3,2	331	2,9
<i>Drengir</i>	160	1,6	165	1,6	152	1,3
<i>Stúlkur</i>	119	1,2	164	1,6	179	1,6
Ofbeldi	2.777	27,8	2.592	25,4	2.987	26,3
<i>Drengir</i>	1.314	13,2	1.259	12,3	1.469	13,0
<i>Stúlkur</i>	1.463	14,7	1.333	13,1	1.518	13,4
Tilfinningalegt/sálrænt ofbeldi	1.682	16,9	1.587	15,5	1.903	16,8
<i>Drengir</i>	843	8,5	791	7,7	962	8,5
<i>Stúlkur</i>	839	8,4	796	7,8	941	8,3
Þar af heimilisofbeldi	840	8,4	746	7,3	909	8,0
<i>Drengir</i>	419	4,2	358	3,5	462	4,1
<i>Stúlkur</i>	421	4,2	388	3,8	447	3,9
Líkamlegt ofbeldi	682	6,8	613	6,0	680	6,0
<i>Drengir</i>	376	3,8	358	3,5	391	3,4
<i>Stúlkur</i>	306	3,1	255	2,5	289	2,5
Kynferðislegt ofbeldi	453	4,5	449	4,4	474	4,2
<i>Drengir</i>	117	1,2	149	1,5	147	1,3
<i>Stúlkur</i>	336	3,4	300	2,9	327	2,9

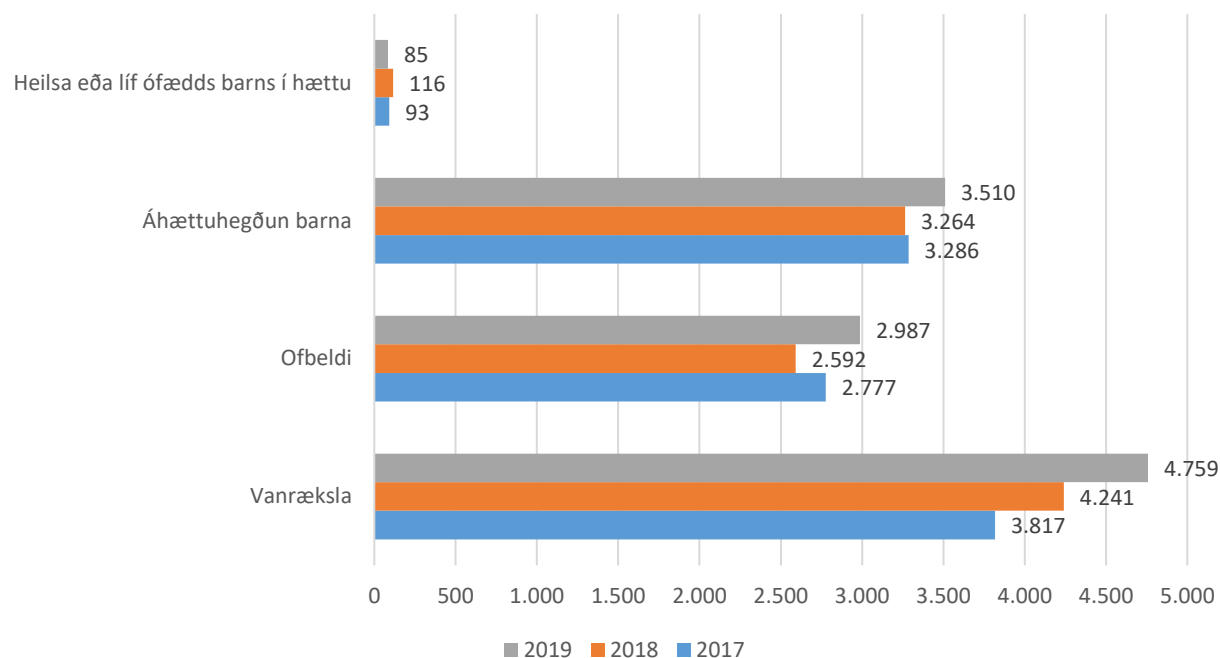
Áhættuhegðun barna	3.286	32,9	3.264	32,0	3.510	30,9
<i>Drengir</i>	2.146	21,5	2.047	20,0	2.345	20,7
<i>Stúlkur</i>	1.140	11,4	1.217	11,9	1.165	10,3
Neysla barns á vímuefnum	553	5,5	599	5,9	733	6,5
<i>Drengir</i>	323	3,2	352	3,4	464	4,1
<i>Stúlkur</i>	230	2,3	247	2,4	269	2,4
Barn stefnir eigin heilsu og þroska í hættu	1.271	12,7	1.299	12,7	1.248	11,0
<i>Drengir</i>	713	7,1	659	6,5	733	6,5
<i>Stúlkur</i>	558	5,6	640	6,3	515	4,5
Afbrot barns	809	8,1	646	6,3	724	6,4
<i>Drengir</i>	605	6,1	477	4,7	559	4,9
<i>Stúlkur</i>	204	2,0	169	1,7	165	1,5
Barn beitir ofbeldi	500	5,0	542	5,3	620	5,5
<i>Drengir</i>	422	4,2	450	4,4	482	4,3
<i>Stúlkur</i>	78	0,8	92	0,9	138	1,2
Erfiðleikar barns í skóla, skólasókn áfátt	249	2,5	264	2,6	342	3,0
<i>Drengir</i>	151	1,5	160	1,6	212	1,9
<i>Stúlkur</i>	98	1,0	104	1,0	130	1,1
Heilsa eða líf ófæddis barns í hættu	93	0,9	116	1,1	85	0,7
Tilkynningar alls	9.973	100,0	10.213	100,0	11.341	100,0
Hversu oft var barn í yfirvofandi hættu²	421	100,0	514	100,0	664	100,0
<i>Drengir</i>	218	51,8	250	48,7	327	49,3
<i>Stúlkur</i>	191	45,4	252	49,0	313	47,1
<i>Ekki vitað³</i>	12	2,8	12	2,3	24	3,6

¹Athugið að aðeins má merkja við eina aðalástæðu fyrir hverja tilkynningu. Hins vegar má merkja við fleiri undirástæður t.d. innan vanrækslu. Ef ein tilkynning berst um vanrækslu skal merkja við vanrækslu sem aðalflokk en merkja má t.d. við bæði líkamlega vanrækslu og tilfinningalega. Samanlagður fjöldi aðalflokka fjögurra stemmir því við fjölda tilkynninga en fjöldi innan hvers aðalflokks þarf ekki að stemma við heildartöluna.

²Að mati tilkynnanda

³Tilkynningar geta borist vegna ófæddra barna.

Ástæður tilkynninga

Tilkynnendur

Tilkynnendur	2017		2018		2019	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Barnið sjálft	77	0,8	52	0,5	57	0,5
Ættingjar barns aðrir en foreldrar	495	5,0	556	5,4	530	4,7
Nágrannar	592	5,9	672	6,6	753	6,6
Önnur barnaverndarnefnd	181	1,8	120	1,2	182	1,6
Þjónustumiðst./starfsm.félagsþjónustu	250	2,5	252	2,5	307	2,7
Lögregla	4.272	42,8	4.347	42,6	4.748	41,9
Skóli, sérfræðiþj., fræðslu- eða skólaskr.	1.238	12,4	1.347	13,2	1.621	14,3
Leikskóli/gæsluforeldri	221	2,2	221	2,2	229	2,0
Læknir/heilsugæsla/sjúkrahús	1.016	10,2	1.026	10,0	1.141	10,1
Foreldrar barns	744	7,5	828	8,1	776	6,8
Aðrir	887	8,9	792	7,8	997	8,8
Samtals	9.973	100,0	10.213	100,0	11.341	100,0

Umsóknir um meðferð

Tegund meðferðar

Tegund meðferðar	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Stuðlar	36	23,4	39	22,4	28	18,2
Önnur meðferðarheimili*	26	16,9	19	10,9	21	13,6
MST	92	59,7	116	66,7	105	68,2
Samtals	154	100,0	174	100,0	154	100,0

* Laugaland, Lækjarbakki og Háholt (Háholt lokaði um mitt ár 2017).

Umsóknir eftir landsvæði

Landsvæði	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Reykjavík	65	42,2	57	32,8	58	37,7
Nágrenni Reykjavíkur ¹	48	31,2	54	31,0	40	26,0
Landsbyggð	41	26,6	63	36,2	56	36,4
Samtals	154	100,0	174	100,0	154	100,0

¹Nágrenni Reykjavíkur tilheyra öll sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu nema Reykjavík: Hafnarfjörður, Garðabær, Kópavogur, Seltjarnarnes, Mosfellsbær og Kjósarhreppur.

Kyn barna

Kyn	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Drengir	94	61,0	107	61,5	97	63,0
Stúlkur	60	39,0	67	38,5	57	37,0
Samtals	154	100,0	174	100,0	154	100,0

Beiðnir um fósturheimili

Tegund fósturs

Tegund fósturs	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Tímabundið	122	71,3	67	55,8	98	60,1
Varanlegt	28	16,4	28	23,3	33	20,3
Styrkt	21	12,3	25	20,8	32	19,6
Samtals	171	100,0	120	100,0	163	100,0

Beiðnir eftir landsvæði

Landsvæði	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Reykjavík	67	39,2	36	30,0	63	38,7
Nágrenni Reykjavíkur ¹	40	23,4	37	30,8	47	28,8
Landsbyggð	64	37,4	47	39,2	53	32,5
Samtals	171	100,0	120	100,0	163	100,0

¹Nágrenni Reykjavíkur tilheyrir öll sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu nema Reykjavík: Hafnarfjörður, Garðabær, Kópavogur, Seltjarnarnes, Mosfellsbær og Kjósarhreppur.

Kyn barna

Kyn	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Drengir	94	55,0	64	53,3	82	50,3
Stúlkur	77	45,0	56	46,7	81	49,7
Samtals	171	100,0	120	100,0	163	100,0

Þjónusta í Barnahúsi

Þjónusta í Barnahúsi

	2017	2018	2019
	Fjöldi	Fjöldi	Fjöldi
Rannsóknarviðtöl	233	236	257
a. Skýrslutökur	117	128	150
Vegna kynferðislegs ofbeldis	70	85	105
Vegna líkamlegs- og heimilisofbeldi ofbeldis	47	43	45
b. Könnunarviðtöl	116	108	107
Þar af við fylgdarlaus börn	13	3	6
Þar af við hælisleitandi börn í fylgd forsjáraðila ³	7	0	3
Greiningar- og meðferðarviðtöl	134	108	107
Læknisskoðanir	8	12	5

Til viðbótar nýtti lögreglan aðstöðu Barnahúss í sex tilvikum á árinu 2017, í einu tilviki á árinu 2018 og í tveimur tilvikum á árinu 2019.

Kyn barna í Barnahúsi

Kyn	2017		2018		2019	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Drengir	79	33,9	100	42,4	81	31,5
Stúlkur	154	66,1	136	57,6	176	68,5
Samtals	233	100,0	236	100,0	257	100,0

³Kyn þeirra barna sem komu í skýrslutöku eða könnunarviðtal, sama barn getur komið bæði í skýrslutöku og könnunarviðtal innan tiltekins tíma.

Lokuð deild á Stuðlum

Lokuð deild á Stuðlum¹

	2017	2018	2019
	<i>Fjöldi</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Fjöldi</i>
Fjöldi vistana	211	226	220
Vistunardagar: 25. eða 31. gr.bvl.	1.349	1.180	1.157
Vistunardagar: Vistun á viðeigandi stofnun skv. 100. gr. laga um meðferð sakamála nr. 88/2008	148	0	0
Fjöldi einstaklinga	86	83	82

Kyn barna á lokaðri deild á Stuðlum

Kyn	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Drengir	54	62,8	49	59,0	51	62,2
Stúlkur	32	37,2	34	41,0	31	37,8
Samtals	86	100,0	83	100,0	82	100,0

Umsóknir um leyfi til að gerast fósturforeldrar

Umsókn um leyfi til að gerast fósturforeldrar

Hvaðan koma umsóknir?	2017		2018		2019	
	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Fjöldi</i>	<i>Hlutfall</i>
Reykjavík og nágrenni ¹	34	56,7	39	54,2	28	59,6
Vesturland	4	6,7	8	11,1	3	6,4
Vestfirðir	0	0,0	2	2,8	1	2,1
Norðurland	4	6,7	6	8,3	6	12,8
Austurland	2	3,3	6	8,3	1	2,1
Suðurland	10	16,7	9	12,5	4	8,5
Reykjanes	5	8,3	2	2,8	4	8,5
Fólk búsett erlendis	1	1,7	0	0,0	0	0,0
Samtals	60	100,0	72	100,0	47	100,0

¹Reykjavík og nágrenni tilheyra öll sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu: Reykjavík, Hafnarfjörður, Garðabær, Kópavogur, Seltjarnarnes, Mosfellsbær og Kjósarsheppur.